

EDITORIAL

Atuhan an ginpapintas nga militarisasyon ha tahub han pagkontra ha COVID-19

GINDEKLARA NI RODRIGO Duterte an unilateral nga ukoy-bubto kontra ha Bagong Hukbong Bayan agud kunohay bumulig na la an mga sundalo nga pugngan an pagsamwak han coronavirus disease-2019 (COVID-19). Kundi kahuman ini magtikang hadton Marso 19, dugang nga nagpintas an militarisasyon ha kabaryuhan para ha iya todo-gerra kontra ha BHB.

Antes pa sumamwak an sakit ha Pilipinas, todo-larga na an gerra han supresyon kontra ha BHB ngan ha masa ha magkalain-lain nga rehiyon kalakip an isla han Samar. Tikang pa hadton Enero nakaposisyon an mga elemento han 8th Infantry Division-Philippine Army ha mga baryo ngan ginhihimo an hiluagan nga pangaresto, pagpasurrender, panharas, paglimita ha paggios ngan panmatay ha mgaa parag-uma ha tahub han operasyon nga retooled community support program (RCSP), nga amo liwat an nagduso ha gatus-gatus nga pamilya nga mag-ebakwet komo protesta.

Tungod kay pakyas nga rub-on an pagkakaurusa han katawhan ngan an

ira mapan-ato nga diwa, nagpapabilin an militar ha kabaryuhan ha tahub han "community quarantine" ngan "lock-down." Switik gud hi Duterte ngan an 8th ID ha paggamit han kalamidad han COVID-19 agud ipasanghil an padayon ngan ginpapintas nga militarisasyon.

Ha pagtalapas han 8th ID ha ukoy-bubto, ginpanhimuwa hini an pamostura nga mayda labot ini ngan an kumander hini nga hi Duterte ha pagkukuri han katawhan. Nagdamo an pwersa han estado kundi natikadamo gihapon an kaso han COVID-19 ngan nagpapabilin nga kulang an rekurso para ha mga bataan nga serbisyo, higamit medikal ngan trabahador ha panlawas. Ginpaundang an mga linya han transportasyon ngan nawarayan han pakabuhi an milyun-milyon nga Pilipino. Ngatanan ini tungod kay lurong hini nga ginlalanat an dedlayn ha pagtapos ha BHB ha 2022, nga seguridad papakyason han katawhan.

Samtang kolektibo nga gin-aatuan an COVID-19, kinahanglan diri humubas ngan labaw pa nga rumanubos an kontrapasista nga pakigbisog han

8th ID, natalapas ha ukoy-bubto

PADAYON AN MGA operasyon han mga tropa han 8th Infantry Division-Philippine Army ha magkalain-lain nga bungto ha isla han Samar, nga talapas ha unilateral nga ukoy-bubto nga gindeklara han rehimen Duterte.

Ha Catubig, Las Navas, Gamay ngan Mapanas ha Northern Samar, sugad liwat ha Calbiga ngan Pinabacdao ha Western Samar, waray hunong an mga operasyon nga RCSP nga nan-gigipit ngan nagpugong ha pagpakabuhi han masa.

Sigon ha mga taghimaryo, nag-sesensus ha gab-i an mga sundalo ngan gin-iinterogar ha mga tagbalay kabahin han mga tawo nga naestar ha kada urukyan. Ginkukuhan liwat han ritrato an ngatanan nga residente, sugad liwat an mga ritrato han pamilya nga nakadisplay ha sakob han balay. Ginpipilit liwat ha gawas han balay kun pira an naestar didto.

Labot ha pagsensus, ginpipirit liwat an mga residente nga igpakita an "siyam nga rekisitos" lakip an usa nga I.D. nga gin-isyu han guberno, *barangay clearance*, *medical record*, *NBI clearance*, ngan *police clearance*. Kinahanglan liwat nira pumirma ha mga *logbook* kada nira pag-agi ha mga tsekpoynt nga na-

"8th ID..." sundan ha paypay 2

katawhan kontra ha militarisasyon ha kabaryuhan. Kinahanglan nira bantayan ngan ibuksas an mga panalapas ha tawhanon nga katungod ngan ha ukoy-bubto han rehimen Duterte. Kinahanglan magpapabilin nga andam an BHB para aktibo nga depensahan an katawhan kontra ha kamadarahug han pasista nga rehimen. **■**

BTF-ELCAC, instrumento han pan-gigipit ha sibilyan nga gubyrno

HA NORTHERN SAMAR, dirudiretso na nga gintutukod han militar an mga Barangay Task Force to End Local Communist Armed Conflict (BTF-ELCAC). An BTF-ELCAC amo an implementasyon han Executive Order 70 han rehimen Duterte kun diin gin-establisar an *whole-of-nation approach* ("daup nga bug-os nga nasud") para kuno tapuson an armado nga pakig-away ha balitang han barangay. Kaparte ini han pagpostura han militar nga hasta an mga upisyal han barangay napartisipar ha programa kontra-insurhensiya.

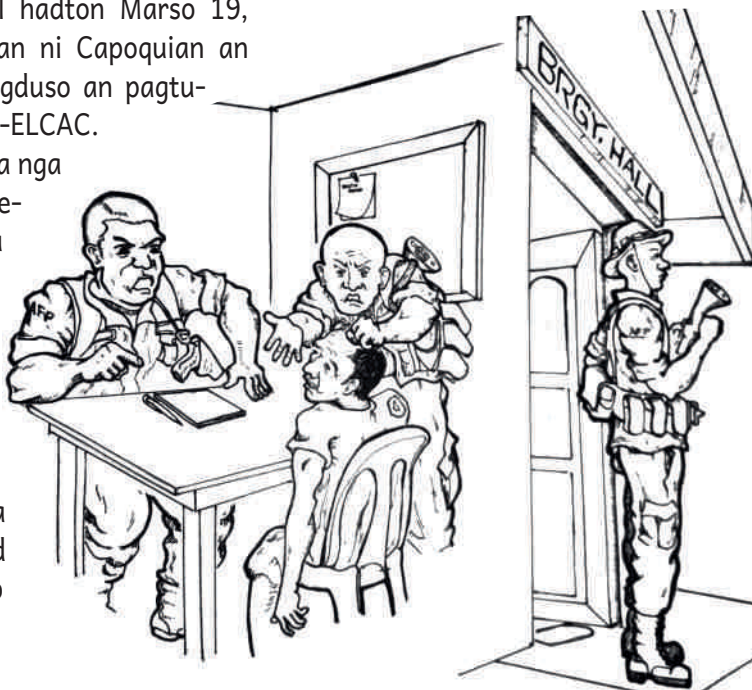
Ha kamatuoran, an gintutukod hini amo an hunta-militar ha kabaryuhan. Pinaagi han BTF-ELCAC, magigin mas poderoso an militar ha sibilyan nga gubyrno. Sanglit mapipiritan an mga upisyal han barangay nga pumartisipar ha mga operasyon na RCSP bisan pa mga sibilyan hira, hihikawon an badyet han barangay ha mga molupyo, ngan bubuhaton an mga "proyekto pankauswagan" nga diri man gud ginbabaton an gamot han kakurian han katawhan ngan han armado nga sumpakiay.

Ha bungto han Gamay, pira kabises na nga gintirok ni Mayor Tim Capoquian an mga kapitan han barangay agud kumbinsihon hira nga magtukod han mga BTF-ELCAC. Hadton Pebrero, ginpipirit hira nga pirmahan an usa nga unipormado nga resolusyon nga nagtutukod han BTF-ELCAC; kun dumi-ri hira, diri hira hahatagan han internal revenue allotment (IRA) o pondo para ha ira barangay. Ha miting nga ginpangunahan han Municipal Peace and Order Council hadton Marso 19, utro nga ginsidngan ni Capoquian an mga kapitan nga igduso an pagtukod han mga BTF-ELCAC.

Gindid-an liwat hira nga tugutan an pag-e-bakwet han ira mga molupyo kun nakada an mga sundalo ha ira mga baryo. Sering niya, angay la nga karawton nira an mga tropa han militar tungod kay ginseseguro

nira an mga proyekto sugad han pangalsada. Nananawagan liwat hiya nga suportahan an lokal nga erestorya pankamurayawan tungod kay waray na mahidayon an erestorya pankamura-yawan giutan han gubyrno han Pilipinas ngan National Democratic Front of the Philippines.

Ha Las Navas, ginpatawag han 20th Infantry Battalion ha panguna ni Lt. Col. Juan Gullem an mga kapitan ngan kagawad han mga baryo han Magsaysay, Quirino, San Francisco, Perez ngan San Antonio ha ira hedkwarters ha San Jorge hadton Enero 28. Ginhisgutan dinhi an pagtukod han BTF-ELCAC ngan gin-gamit pangkayer an pagtitulo ha mga kumpiskado nga tuna. Kahuman hini, haros dudrun-angan nga ginpalusaran an 53 nga baryo han Las Navas han kamanduan nga magtukod han BTF-ELCAC pinaagi liwat han pagpirma han usa nga daan na nga ginhimo nga resolusyon hadton Marso 4. ■

6 nga sundalo, kaswalti han AFP

DUHA NGA SUNDALO han Armed Forces of the Philippines an napatay ngan upat an samaran kahuman an duha nga ambus han BHB ha isla han Samar hadton Marso 15.

Gin-gamaan han BHB-Western Samar (Arnulfo Ortiz Command o AOC) an sumobra-kumulang 16 nga kaaway ha igbaw han Brgy. Montalban, Matuguinao dapit alas-7:40 han aga. Inabot hin 20 minutos an agway diin usa nga sundalo an napatay ngan duha an samaran. Mau-ngod naman nga naghalad han iya kinabuhi hi "Ka Regin" han BHB-AOC para ha nasering nga aksyon militar. Ginkuha han mga sundalo an iya patay nga lawas ngan an iya riple nga M-16.

Gin-ambus liwat han yunit mili-sya han BHB-Northern Samar (Rodante Urtal Command) an usa kakolum han mga sundalo ha bukid han Binangkawan, giutan han mga baryo han Rizal ngan Paco ha bungto han Las Navas. Gin-gamit han mga Pula nga mangaraway an *command-detonated explosive* (CDX) ha ambus kun diin usa liwat nga sundalo an napatay ngan duha an samaran. ■

"8th ID...", tikang ha paypay 1

kapisisyon ha mga entrada han baryo ngan kun diin mga sundalo an nakabantay. Pira kabises liwat mayda nakit-an nga *drone* nga nasunod ha mga tawo nga tikadto ha guba agud manganop han hayop. Ha ira kabaraka nga mainterogar, diri na la nakadto ha uma an mga parag-uma. Ginlalauman nga maabot an kapulisan komo dugang nga pwersa ha mga masunod nga adlaw.

Samtang, ha Northern Samar, padayon gihapon nga nalibot an mga sundalo para ha kampanya han pagpasurender ha mga barangay han Roxas ngan Sumuroy ha Lope de Vega, ha McKinley, Bagong Baryo ngan Cabangahan ha Catarman, ngan ha E. Duran ha Bobon. ■